

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

7/8556

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.610-338

.../8/2012

Konu : Soru Önergesi (7/8556)

17.08.2012* 17795

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 2/7/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-7/8556-121699 sayılı yazıları.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Çanakkale Milletvekili Sayın Mustafa Serdar SOYDAN'ın tevcih ettiği 7/8556 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

EK: Soru önergesi cevabı (4 sayfa).

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Çanakkale Milletvekili Sayın Mustafa Serdar SOYDAN'a ait 7/8556 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1) Geçmişte Ahilik Teşkilatını kuran esnaf ve sanatkârlarımız bugün de, ülkemiz ekonomisine yaygın hizmet sunmaları; imalattan hizmete birçok alanda faaliyette bulunmaları; istihdama katkıları ile ekonomimizin vazgeçilmez dinamiklerini oluşturmaktadır.

Esnaf ve sanatkârlarımız ülkemize katma değer üretirken, Bakanlığımca da aktif, güçlü ve girişimci esnaf ve sanatkârlarımızın sayısını artırmak için sürdürülebilir, yönetilebilir ve verimli bir ticari hayatın oluşturulmasını teminen birçok koldan çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalara aşağıda yer verilmektedir.

Esnaf ve sanatkârlar için daha önce uygulamada bulunmayan ve konusu sadece esnaf ve sanatkârlar ile esnaf ve sanatkâr meslek kuruluşları olan "Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESDEP)" Bakanlığımca hazırlanmış ve uygulamaya geçirilmiştir. Söz konusu Strateji Belgesi ve Eylem Planının vizyonu; *"büyüme, sürekli gelişmeyi ve kalıcı olmayı hedefleyen, ahlaki değerlerden ödün vermeyen, ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip eden, teknolojiyi kullanan ve müşteri ile birebir ilişki kurarak müşteriye özel mal ve hizmet üretebilen, işbirliği ve ortak çalışmaya açık esnaf ve sanatkâr oluşturmaktır"* şeklinde belirlenmiştir.

ESDEP, esnaf ve sanatkârların, mali yapılarının güçlendirilmesi, fiziki çalışma ortamlarının iyileşmesi, rekabet güçlerinin artırılması, değişim ve dönüşümü gerçekleştirerek günümüz rekabetçi piyasa yapısında ayakta kalabilmeleri ve ekonomik büyümeye katkı sağlayabilmelerini amaçlamaktadır.

ESDEP ile hâlihazırda birçok kazanımlar elde edilmiş olup bu kazanımların bazıları aşağıda özetlenmektedir:

- Esnaf ve sanatkârlara, 2002 yılında Türkiye Halk Bankasından Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (ESKKE) kefaletiyle kullanılan kredilerin tutarı 153 Milyon TL iken, bu tutar 2012 yılının Mayıs ayı sonu itibarıyla 6.38 Milyar TL'ye çıkartılmıştır. Dolayısıyla; söz konusu dönem içerisinde, verilen kredilerde 41 kat artış olmuştur. 2002 yılında faiz sübvansiyonu % 20,6 iken; 2012 yılında 25.000 TL'ye kadar olan kredilerde faiz sübvansiyonu % 50; 25.000 TL'yi aşan kredilerde ise 25.000 TL'nin üstünde kalan meblağ için faiz sübvansiyonu % 35 olmuştur.
- Basit usulden gerçek usule geçen esnaf ve sanatkârlardan gerçek usul mükellef olma şartlarını kaybedenlerin tekrar basit usule dönmelerine imkân sağlanmıştır.
- Geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan mesleklerin vergiden muaf olarak destekleneceği bir sistem oluşturulmuştur.
- Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)'nin sorumluluğunda yürütülen çalışmalar ile esnaf ve sanatkârların KOSGEB desteklerine erişimleri kolaylaştırılmıştır.
- Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ); Kayseri, Bursa, Bolu ve Uşak illerinde esnaf ve sanatkârlara yönelik küçük sanayi sitelerinin yapımı işini üstlenmiştir.

- Elektrik ile ilgili fen adamlarının görev, yetki ve sorumluluk sınırları yeniden değerlendirilmiş ve esnaf ve sanatkârların talepleri yönünde gerekli değişiklikler yapılmıştır.
- Esnaf ve sanatkârların kamu ihalelerine katılması önündeki uygulamadan kaynaklanan sorunların giderilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar neticesinde esnaf ve sanatkârlar kamu ihalelerine daha kolay katılım sağlar hale gelmiştir.

Belirtilen bu kazanımların yanısıra, Bakanlığımca yine ESDEP kapsamında 5362 sayılı "Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu"nda değişiklik yapılmasına ilişkin gerekli çalışmalar da sürdürülmektedir. Bu çalışmaların amacı, esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarını; günün şartlarına uygun, daha iyi hizmet üreten, esnaf ve sanatkârlara öncü, güçlü ve etkin meslek kuruluşları haline getirmek ve esnaf ve sanatkârlara sunulan hizmetin kalitesini artırmaktır.

ESDEP sürecinde yapılan çalışmalar ile ülke genelindeki kurum ve kuruluşlar nezdinde esnaf ve sanatkârların ülke ekonomisi için öneminin ne denli yüksek olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. ESDEP ile başlayan bu çalışmaların ilerleyen dönemlerde de hız kesmeden devam etmesi ve esnaf ve sanatkârlara verilen hizmetlerin artırılması en önemli önceliklerimizden biri olacaktır.

Diğer taraftan; esnaf ve sanatkârlarımızın sorunlarının çözülmesi amacıyla ülke genelinde geniş bir katılımı, "Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası" toplanacaktır. 29 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası Yönetmeliği", bahse konu şûranın oluşumu ve görevlerinin günümüz ihtiyaçlarına ve mevcut kamu kurum ve kuruluşlarının yapılarına uygun olarak yeniden ele alınması suretiyle hazırlanmıştır. Bahse konu yönetmelik ile söz konusu şûradan beklenen sonuçların alınması ve daha aktif bir şekilde çalışmasının sağlanması amacıyla oluşturulan icra kurulunun da eklendiği şûra organlarının oluşumu, görevleri ve çalışma usul ve esasları, şûra başkanı, sekretarya ve komisyonların oluşumu ve görevleri gibi hususlarda gerekli değişiklikler yapılarak güncelleştirmelere yer verilmiştir.

Bahse konu yönetmelik uyarınca "Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası" 2 yılda bir Kasım ayında toplanacak olup Şûranın görevleri ise şu şekilde sıralanabilir:

- a) Esnaf ve sanatkârlarla ilgili alanlarda yapacağı araştırma, çalışma ve eylemler ile toplumun çeşitli kesimleri ve bu konuda politika belirleyen diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyon içerisinde, uluslararası gelişmeleri izleyen ve değerlendiren, esnek ve hızlı karar alabilen, amaç ve sonuçlara odaklanmış, adil, verimliliği esas alan etkin bir esnaf ve sanatkâr sisteminin oluşturulmasına katkı yapmak üzere, gerekli strateji ve politikaları objektif esaslara göre belirleyerek görüş ve öneri sunmak,
- b) Esnaf ve sanatkârların başta bölgesel ve sektörel sorunları olmak üzere rekabet güçlerinin artırılması, araştırma, geliştirme ve yenilikçilik yeteneklerinin geliştirilmesi, pazarlama, hammadde, tezgâh temini, altyapı ve benzeri konularda çalışmalar yaparak görüş ve öneri sunmak,
- c) Esnaf ve sanatkârları ilgilendiren konularda üniversite ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılacak konuları belirleyerek görüş ve öneri sunmak,
- ç) Esnaf ve sanatkârları ilgilendiren konulardaki mevzuatın uygulanmasından kaynaklanan aksaklıkların giderilmesi hususunda çalışmalar yaparak görüş ve öneri sunmak,

d) Esnaf ve sanatkârlarla ilgili mevzuatın Avrupa Birliğindeki başarılı örneklerle uyumlu hale getirilmesi için çalışmalar yaparak görüş ve öneri sunmak,

e) Esnaf ve sanatkârların devlet kurumları ve meslek kuruluşları ile olan iş ve işlemlerini en kısa sürede ve elektronik ortamda yapabilmelerini sağlayacak yasal ve teknik altyapıları hazırlamaya yönelik çalışmalar yaparak görüş ve öneri sunmak.

Neticede; esnaf ve sanatkârların, değişim ve dönüşümü desteklenerek, rekabet güçlerinin artırılması temel amacımız olup bu çerçevede çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

2) Bakanlığımızca önümüzdeki süreçte, alış veriş merkezlerinin de dahil olduğu organize perakende sektörüne yönelik olarak;

- Genel anlamda, kısa vadede üretici/tedarikçinin haklarının korunması, uzun vadede ise tüketici memnuniyetinin artırılması ve yine orta ve uzun vadede bu aktörler arasında aracılık görevini ifa eden perakendeci kanalın organize olmuş kesiminde tekelleşmenin önlenmesi, geleneksel kesimine dönük haksız rekabetin önlenerek ve piyasa etkinliğinin sağlanarak gelişmeye ışık tutulması, arz ve talep dengesinin serbest piyasa ekonomisinde ve tam rekabet şartlarında sağlanması,
- Özet olarak da, tüketici haklarının, esnaf ve sanatkarlar ile küçük işletmelerin korunması, büyük mağazaların tedarikçisi konumunda bulunan küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik istismar edici taleplerin önlenmesi, KOBİ'lerin haksız rekabetçi uygulamalara karşı korunması, büyük mağazaların tedarikçi işletmelere yapacakları ödemelerin belirli esaslara bağlanması,

Amaç ve hedefleri doğrultusunda, tüm kesimlerin görüş ve önerilerinin alınacağı en geniş katılımı mevzuat çalışması yürütülmesi planlanmaktadır.

Diğer taraftan; Esnaf ve Sanatkarlar Kredi Kefalet Kooperatifleri (ESKKEK) kefaletiyle esnaf ve sanatkarlara, Halk Bankası'nın işletme, yatırım, iskonto kredisi başlıkları altında sunduğu kredi seçeneklerinden uygun vade ve limitlerde yararlanma imkanı sağlanmakta ve bu yolla esnaf ve sanatkarlarımıza destek olunmaktadır.

2002 yılında kredi kullanan esnaf ve sanatkar sayısı 63.520 kişi iken, 2012 yılı Mayıs ayı sonu itibarıyla bu sayı 254.354 kişiye ulaşmıştır. Dolayısıyla 2002 yılına göre kredi kullanan ortak sayısı yaklaşık 4 katına çıkmıştır.

Bununla birlikte; 2002 yılı sonu itibarıyla 402 kooperatif kredi kullandırabilirken; 31 Mayıs 2012 tarihi itibarıyla 811 kooperatif kredi kullandırabilecek durumdadır.

Bu hususların yanı sıra; ihtiyaçlarına göre KOSGEB desteklerinden de esnaf ve sanatkarlarımız faydalanmaktadırlar.

3) 5510 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu"nda sosyal güvenlik destek primine tabi çalışma, ilk defa bu Kanuna göre sigortalı olup yaşlılık aylığı bağlananlar için 30 uncu maddede; Kanunun yürürlük tarihinden önce iştirakçi veya sigortalı olanlar, vazife malullüğü, malullük ve yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlar ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sosyal güvenlik destek primi (SGDP) ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında ise geçici 14 üncü maddede düzenlenmiştir.

Söz konusu geçici maddede; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi veya sigortalı olanlar, vazife malullüğü, malullük ve yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlar ve bu

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği hüküm altına alındığından; Kurumdan yaşlılık veya malullük aylığı alanlar için SGDP uygulanmasına devam edilmektedir. Sosyal Güvenlik Destek Priminin kaldırılması konusunda halihazırda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yürütülen herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

4) 5510 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu"nun 60 ıncı maddesinde kimlerin genel sağlık sigortalısı sayılacağı tanımlanmış olup aynı Kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrasında ise sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan, genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yararlandırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Sağlık yardımlarından yararlanma şartları ise, anılan Kanunun 67 nci maddesinde sayılmıştır. Madde düzenlemesine göre; son bir yıl içinde toplam 30 gün genel sağlık sigortası prim ödeme gün sayısının olması ve/veya kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ile sadece genel sağlık sigortalısı olanlar ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler için 30 günlük staj süresi yanında, sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihte 60 günden fazla prim ve prime ilişkin her türlü borcunun bulunmaması gerekmektedir.

Bu itibarla, yaş haddinden emekli olamayan ve emeklilik için yeterli prim ödeme gün sayısını doldurması nedeniyle Kuruma prim ödemeyi durduran kişilerin, zorunlu sigortalılıklarının bittiği tarihten sonraki onuncu gün genel sağlık sigortalılıkları da sona ermekte, ancak bu tarihten sonra aynı Kanunun 60 ıncı maddesinin (g) fıkrası hükmü gereğince sadece genel sağlık sigortası primi ödemek suretiyle, Kurum sağlık yardımlarından yararlanmaları mümkün bulunmaktadır.